

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра ботаніки

Л.М. Фельбаба-Клушина, А.В. Гукливська

ЗБІРНИК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «БІОГЕОГРАФІЯ»

УЖГОРОД – 2023

УДК 574.9(079.1)

Фельбаба-Клушина Л.М., Гукливська А.В. Збірник тестових завдань з дисципліни «Біогеографія». – Ужгород, 2023. – 36 ст.

Рецензенти:

д.б.н., проф. Гапон С.В.

к.б.н., доц. Куртяк Ф.Ф.

Рекомендовано до друку:

Методичною радою біологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»

Протокол № 6 від 26 червня 2023 р.

©Фельбаба-Клушина Л.М., Гукливська А.В., 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ БІОГЕОГРАФІЇ	5
ТЕМА 2. ВЧЕННЯ ПРО АРЕАЛИ	5
ТЕМА 3. ПРИРОДНІ ЗОНИ ЇХ РОСЛИННИЙ ТА ТВАРИННИЙ СВІТ	9
ТЕМА 4. ПОМІРНА ЗОНА	22
ТЕМА 5. ХОЛОДНИЙ ПОЯС	26
ТЕМА 6. БІОФІЛОТИЧНІ ЦАРСТВА СУХОДОЛУ І ОКЕАНІВ	30
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	33

ВСТУП

Нормативна дисципліна «Біогеографія» є обов'язковою складовою у циклі професійної та практичної підготовки фахівців природничого напрямку освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Передумовою до її опанування є такі дисципліни, як «Ботаніка», «Фізіологія та біохімія рослин», «Біологія індивідуального розвитку», «Екологія» та деякі інші дисципліни.

«Біогеографія» має на меті дати ґрунтовні знання про закономірності поширення рослинних і тваринних організмів на планеті та їх угруповань. Здобувачі ознайомлюються з особливостями природних умов, флори, рослинності і фауни різних природних зон, флористичних царств, гірських систем, включаючи Українські Карпати. Ця дисципліна створює умови для осмислення єдності і взаємозалежності живих організмів та дає уяву про наслідки людської діяльності в різних біогеографічних зонах від тропіків до тундри.

Тестові завдання побудовані з урахуванням структури робочої програми дисципліни «Біогеографія» і включає розділи, що присвячені загальним теоретичним питанням, біогеографічним особливостям різноманіття кожної природної зони, а також, зокрема, флори та фауни Українських Карпат.

До кожного з тестових завдань пропонується декілька варіантів відповіді, з яких правильними можуть бути один і більше, або ж всі. Завдання зараховується, якщо здобувач обрав вірні варіанти відповідей. Якщо здобувач обрав не вірну відповідь, або ж позначив не всі вірні відповіді, тоді завдання вважається не виконаним у випадку, якщо: а) позначено неправильний варіант відповіді; б) позначено два або більше варіанти неправильних відповідей, навіть якщо серед них вказані правильні варіанти; в) відповідь не позначено.

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ БІОГЕОГРАФІЇ

Предметом вивчення Біогеографії є:

- 1) закономірності розселення рослин на суходолі й у акваторії*
- 2) закономірності розселення тварин на суходолі й у акваторії*
- 3) закономірності розселення угруповань рослин і тварин на суходолі й у акваторії*

Біогеоценози знаходяться у стані безперервних змін під впливом:

- 1) абіогенних чинників*
- 2) особливостей динаміки чисельності популяцій*
- 3) особливостей біологічної активності окремих популяцій*

Перші праці з ботаніко-географічним напрямком належать:

- 1) Теофрасту *
- 2) Арістотелю
- 3) Скоу

Перша книга, у якій зроблена спроба описання рослинності

земної кулі у зв'язку з кліматичними умовами належить:

- 1) Е. Вульфу
- 2) А. Гумбольту
- 3) А. Грізебаху *
- 4) А. Енглеру

Поняття про пояси рослинності гір у науку ввів:

- 1) П. Скоу
- 2) А. Гумбольт *
- 3) А. Декандоль

Засновником екологічної географії рослин вважається:

- 1) А. Декандоль
- 2) А. Грізебах
- 3) Е. Вармінг *

Еугеніус Вармінг був фахівцем в області:

- 1) ботаніки *
- 2) екології *
- 3) альгології *
- 4) мікології *
- 5) мікробіології *

ТЕМА 2. ВЧЕННЯ ПРО АРЕАЛИ

Суцільним є ареал виду, якщо він займає:

- 1) усі підхожі для нього місцезростання в межах території (ареалу) його природного поширення *
- 2) більшість підхожих для нього місцезростань на обширних площах;
- 3) хоча б на окремій частині ареалу займає усі підхожі для нього місцезростання.

Диз'юнктивний ареал частіше властивий:

- 1) стенотопним видам *
- 2) евритопним видам

Причинами диз'юнкцій ареалів видів можуть бути:

- 1) опускання окремих частин суші під рівень морів чи океанів *
- 2) роз'єднання континентів у процесі руху тектонічних плит *
- 3) діяльність людини *

4) зміна клімату на певних частинах ареалу *

5) скачкоподібне розселення видів на значну відстань від основної частини ареалу *

Території (регіони), де зосереджена найбільша кількість видів певного роду, називають:

1) центром видового різноманіття роду *

2) центром походження родини

3) центром походження роду

Рослинний світ

Центр ареалу роду *Artemisia* знаходиться:

1) у східній Азії *

2) у центральній Азії

3) у центральній Африці

Ареал виду є реліктовим, якщо:

1) він займає стабільне положення у рослинному покриві того чи іншого регіону;

2) кількість його місцезнаходжень скорочується під впливом людської діяльності;

3) кількість його місцезнаходжень скорочується через невідповідність сучасних кліматичних умов до його біоекологічних особливостей *

Які види є реліктами ?

1) ті, що займають відособлене положення у філогенетичній системі рослинного світу *

2) ті, що виникли відносно недавно і мають обмежене поширення.

Ендемічні види, роди і родини рослин і тварин - це такі:

1) представники яких поширені на відносно незначній території або в

межах однієї невеликої географічної області чи природного регіону *

2) виникли давно, але мають обмежене поширення

3) виникли у минулі геологічні епохи, займають відокремлене положення у філогенетичній системі рослинного світу і їх ареал поступово скорочується

4) види, що потрапили на територію того чи іншого регіону завдяки діяльності людини і стали активно поширюватися через відсутність конкурентів у рослинному покриві.

Ареал *Aldrovanda vesiculosa* охоплює Західну Європу, Африку, Східну та Південно-Східну і Середню Азію, Австралію, Кавказ.

Цей ареал є:

1) суцільним

2) диз'юнктивним *

До реліктів Українських Карпат відносяться:

1) *Nymphaea alba* *

2) *Nuphar lutea* *

3) *Syringa josikaea* *

7) *Taxus baccata* *

8) *Larix polonica* *

До реліктів світового масштабу належать:

1) *Gingo biloba* *

2) *Sequojadendron giganteum* *

3) *Liriodendron tulipifera* *

4) *Larix dahurica*

5) *Betula nana*

Арктичними елементами флори є :

1) *Picea abies*;

2) *Carum carvi*;

3) *Betula verrucosa*;

4) *Betula nana* *

5) *Sphagnum fuscum* *

б) *Oxycoccus palustris* *

**Бореальними елементом флори
Карпат є:**

- 1) *Pinus cembra* *
- 2) *Alnus incana* *
- 3) *Picea abies* *
- 4) *Alnus glutinosa*
- 5) *Populus tremula*
- б) *Pinus mugo*

**Середньоєвропейським
(неморальним) елементами флори
є:**

- 1) *Colchicum autumnale* *
- 2) *Crataegus oxyacantha* *
- 3) *Fagus sylvatica* *
- 4) *Vaccinium myrtillus*
- 5) *Ledum palustre*
- б) *Arabis alpine*

**Вкажіть, який вид є понтичним
елементом флори Українських
Карпат:**

- 1) *Stipa pulcherrima* *
- 2) *Tanacetum vulgare*
- 3) *Gladiolus imbricatus*

Тваринний світ

**Представники роду Крокодил
(*Crocodylus*) мешкають:**

- 1) майже в усіх частинах світу*
- 2) виключно в Африці
- 3) в Африці й Австралії
- 4) в Північній Америці, Центральній Америці і Південній Америці

**Водоплавний ссавець качкодзьоб
(*Ornithorhynchus anatinus*) мешкає**

- 1) виключно в Австралії*
- 2) в Австралії та Африці
- 3) виключно у південній Америці

Рід Ёму (*Dromaius*) представлений:

1) одним сучасним видом, що
населяє Австралію та кілька островів
біля її узбережжя *

2) одним сучасним видом, що
населяє Африку

3) декількома сучасними видами, що
населяють та кілька островів біля її
узбережжя.

**Сучасний ареал роду Бегемот,
гіпопотам (*Hippopotamus*)
приурочений до:**

- 1) Африки *
- 2) Африки і австралії
- 3) Африки та південної Америки

**Рись звичайна або рись
євразійська (*Lynx lynx* L.)
характеризується:**

- 1) євразійським ареалом *
- 2) європейським ареалом
- 3) космополітичним ареалом

**Комодський варан (*Varanus
komodoensis*) мешкає**

- 1) на островах Індонезії *
- 2) у Центральній Америці
- 3) у Південній Австралії

**Представники надродини Лемури
(*Lemuroidea*) мешкають**

- 1) у Південній Африці
- 2) у Африці й Австралії
- 3) лише на Мадагаскарі і
Коморських островах*

**Скорочення ареалу представників
надродини Лемури (*Lemuroidea*)
відбувається через:**

- 1) зміни клімату
- 2) вирубування лісів і полювання*

**Ведмідь Гризлі (*Ursus arctos
horribilis*) мешкає**

- 1) переважно на Алясці і в західних районах Канади *
- 2) в Північній Америці та в Євразії

Жираф Ротшильда мешкає

- 1) по всій Африці
- 2) в північно-західній Африці
- 3) в Кенії й Уганді *

Велика африканська п'ятірка включає такі тварини Африки:

- 1) лева, слона, леопарда, носорога та буйвола*
- 2) лева, слона, леопарда, жирафа, бегемота
- 3) лева, слона, жирафа, бегемота, буйвола

Ареал Чорного носорога (*Diceros bicornis*) лежить:

- 1) в Південній Африці
- 2) в Центральній та Південній Африці *

Які з видів роду Носоріг (*Dicerorhinus*) знаходяться на межі вимирання?

- 1) Чорний носоріг (*Diceros bicornis*) та Суматранський носоріг (*Dicerorhinus sumatrensis*) *
- 2) Білий носоріг (*Ceratotherium simum*) та Чорний носоріг

Ареал Леопарда далекосхідного (*Panthera pardus orientalis*) охоплює:

- 1) Східний Сибір
- 2) Китай та Далекий Схід росії*

Динаміка ареалу Леопарда далекосхідного (*Panthera pardus orientalis*) характеризує вид як такий, що:

- 1) знаходиться на межі повного зникнення *

- 2) вразливий і потребує охорони
- 3) має низький рівень вразливості

Орангутан калімантанський (*Pongo pygmaeus*) поширений:

- 1) у Малайзії та Індонезії *
- 2) у Східній Азії

Природоохоронний статус Орангутанга калімантанського оцінюється, як:

- 1) вразливий
- 2) рідкісний
- 3) перебуває на межі зникнення *

Африканський слон лісовий (*Loxodonta cyclotis*) та Африканський слон саванний (*Loxodonta africana*) мають природоохоронний статус:

- 1) вразливі
- 2) рідкісні
- 3) перебувають на межі зникнення *

ТЕМА 3. ПРИРОДНІ ЗОНИ ЇХ РОСЛИННИЙ ТА ТВАРИННИЙ СВІТ

Середньорічна температура повітря у зоні тропічних дощових лісів становить:

- 1) 35-40⁰C
- 2) 25-35⁰C
- 3) 24-27⁰C *

Найбільші площі тропічних дощових лісів розташовані:

- 1) у Африці
- 2) у Південній Америці *
- 3) у Австралії

У тропічних дощових лісах кількість видів деревних порід на одиницю площі становить близько:

- 1) 20-30
- 2) 100-200
- 3) 350-400*

У вічнозелених тропічних лісах ріст листків відбувається неперервно?

- 1) так
- 2) ні *

Характерними рисами тропічних дощових лісів є:

- 1) значна кількість ліан*
- 2) значна кількість епіфітів і епіфілів*
- 3) тонка кора на деревах*
- 4) товста кора на деревах

До характерних рис тропічних дощових лісів належать:

- 1) відсутність чітко вираженої ярусності *
- 2) чітко виражена ярусність
- 3) наявність добре розвинуеного ярусу підліску

- 4) сильне галуження стовбурів дерев до 6-го, 7-го порядків
- 5) галуження стовбурів лише до 2-го, 3-го порядків *

Характерними рисами європейських широколистяних лісів помірної зони є:

- 1) чітко виражена ярусність *
- 2) значна кількість ліан і епіфітів
- 3) відсутність чітко вираженої ярусності
- 4) наявність добре розвинуеного ярусу підліску *

Європейські широколистяні ліси характеризуються такими ознаками:

- 1) наявність весняної синузії ефемероїдів *
- 2) відсутність добре розвинуеного ярусу підліску
- 3) товста кора на деревах *
- 4) тонка кора на деревах
- 5) галуження стовбурів тільки до 2-го, 3-го порядків
- 6) галуження стовбурів дерев до 6-го, 7-го порядків *

Кауліфлорією називається явище:

- 1) одночасного цвітіння майже усіх особин одного і того ж виду на значних площах у тропічних лісах;
- 2) виникнення квіток, а потім і плодів на стовбурах дерев *

Епіфітами найчастіше є представники родин:

- 1) *Dipterocarpaceae*
- 2) *Bromeliaceae* *
- 3) *Zingiberaceae*

- 4) *Rizophoraceae*
- 5) *Orchidaceae* *

Мангрову рослинність складають:

- 1) псамофіти *
- 2) петрофіти *
- 3) галофіти *

Мангрова рослинність є:

- 1) дуже різноманітною за видовим складом;
- 2) дуже бідною за видовим складом*

Ходульні корені і пневматофори властиві рослинам:

- 1) ксерофільних лісів Південної Америки – (каатинга)
- 2) ксерофільних чагарників Середземномор'я
- 3) мангрових лісів *

Найбільш характерними родинами мангрів є:

- 1) *Bromeliaceae*
- 2) *Dipterocarpaceae*
- 3) *Rizophoraceae* (*Rhizophora*, *Bruguiera*) *
- 4) *Verbenaceae* (*Avicennia*) *
- 5) *Sonneraliaceae* (*Sonneratia*) *

Зимнозелені ліси і чагарники поширені:

- 1) в межах тропіків *
- 2) в межах субтропіків

Зимнозелені ліси і чагарники поширені на територіях з чітко вираженим континентальним кліматом, де віють або сухі (пасати), або вологі (мусони) вітри:

- 1) так *
- 2) ні

***Tectona grandis* L. (тікове дерево) переважає:**

- 1) у муссонних лісах *
- 2) у саванових лісах

***Adansonia digitata* L. (баобаб) росте:**

- а) у тропічних дощових лісах
- б) у мусонних лісах
- в) у саванах *
- г) у преріях

У трав'яному покриві саван переважають:

- 1) високих трав'янистих рослин родини *Poaceae* *
- 2) представники *Cactaceae*
- 3) представники родини *Orchidaceae*

Природні евкаліптові ліси ростуть:

- 1) в Австралії *
- 2) на Мадагаскарі
- 3) у Південній Америці

Класичними місцезростаннями вічнозелених субтропічних жорстколистих лісів і чагарників є:

- 1) Середземномор'я *
- 2) Каліфорнія *
- 3) Австралія *
- г) Східна Азія
- д) Скелясті гори
- е) центральна частина Південної Америки

Літньозелені ліси і чагарники поширені:

- 1) виключно у північній півкулі *
- 2) в обох півкулях

На території Європи панівне положення серед лісової рослинності займають:

- 1) мішані ліси
- 2) широколистяні ліси *
- 3) хвойні ліси
- 4) ліси, утворені дрібнолистяними породами

Темнохвойна тайга утворена такими видами:

- 1) *Picea abies*, *Picea obovata*, *Abies sibirica*, *Pinus sibirica* *
- 2) *Pinus sylvestris*, *Larix sibirica*, *Larix daurica*

Які групи рослин складають рослинний покрив тундри?

- 1) виключно мохи і лишайники;
- 2) мохи, лишайники, трав'янисті рослини, чагарнички і чагарники *

***Welwitschia mirabilis* Hook. росте:**

- 1) виключно у пустелі Наміб *
- 2) у пустелі Кару
- 3) в усіх африканських пустелях

Родина молочайні (*Euphorbiaceae*) – найхарактерніша:

- 1) для Африки*
- 2) для Південної Америки;
- 3) для Австралії і островів Нової Зеландії.

Природний ареал родини кактусових (*Cactaceae*) лежить головним чином:

- 1) в межах Африки
- 2) в межах Південної та Північної Америки *
- 3) в межах Австралії

Як називається виникнення пустель внаслідок людської діяльності у зоні посушливого клімату?

- 1) аридна дезертифікація *
- 2) арктична дезертифікація

Виникнення пустель внаслідок людської діяльності у зоні тайги і тундри називають:

- 1) аридним опустелюванням
- 2) арктичним опустелюванням*

Скількома рослинними поясами представлена рослинність Анд?

- 1) дев'ятьма*
- 2) п'ятьма
- 3) сімома

Який рослинний пояс Українських Карпат є найбільш антропогенно трансформованим?

- 1) пояс дубових лісів *
- 2) пояс букових лісів
- 3) пояс мішаних лісів
- 4) пояс ялинових лісів
- 5) субальпійський пояс
- 6) альпійський пояс

У якому з наведених рослинно-кліматичних поясів Українських Карпат потепління клімату викликає найбільш помітні зміни?

- 1) пояс дубових лісів
- 2) пояс букових лісів
- 3) пояс мішаних лісів
- 4) пояс ялинових лісів *

Оберіть для якого типу саван характерна антилопа гну:

- 1) Південної Америки
- 2) Австралії

- 3) Євразії
- 4) Африки*

Виберіть для яких саван найбільш масові види копитних антилопи гну і томмі:

- 1) Східної Африки*
- 2) Західної Африки
- 3) Австралії
- 4) Південної Америки

Вкажіть багаторічні організми з коротким ритмом розвитку

- 1) ендеми
- 2) ефемери
- 3) ефемероїди*
- 4) релікти

Виберіть у тропічних лісах якого з материків мешкають численні хижакі родини віверові (*Viverridae*) роду генети (*Genetta*), родини мангустові (*Herpestidae*)?

- 1) Південна Америка
- 2) Африка
- 3) Австралія
- 4) Південна Азія*

Виберіть одну з мусонних областей, де особливо добре представлені тропічні напіввічнозелені дощові ліси:

- 1) Півострів Індостан і Малакка
- 2) Бірма
- 3) Таїланд
- 4) Всі відповіді вірні*

Вкажіть в якому з біомів на одному дереві можна побачити від 15 до 45 видів епіфітів?

- 1) у вологому вічнозеленому тропічному
- 2) у субтропічному вічнозеленому

- 3) вічнозеленому вологому екваторіальному*

- 4) у сезонному тропічному

В яких степах мешкає великий гризун віскача рівнинна (*Lagostomus maximus*) з родини шиншилових?

- 1) Південної Америки*
- 2) Північної Америки
- 3) Євразії
- 4) Африки

Величезні площі степів помірної зони характерні для:

- 1) Південній Америці
- 2) Євразії*
- 3) Північній Америці
- 4) Австралії

Вкажіть, де в Африці поширена вельвічія (*Welwitschia mirabilis* Hook)?

- 1) в пустелі Сахара
- 2) екваторіальному лісі
- 3) в саванах
- 4) в пустелях Калахарі і Наміб*

Вкажіть найбільш поширену форму росту епіфітів:

- 1) епіфіти з цистернами
- 2) епіфіти гніздові
- 3) епіфіти-бра
- 4) всі відповіді вірні*

Вкажіть назву плоскогір'я, що характеризує високогірні пустелі і сухі степи у Центральних Андах:

- 1) пампа
- 2) кампос
- 3) прерія
- 4) пуна*

Виберіть, де мешкає квакша-сумчаста:

- 1) у Вологих лісах Австралії
- 2) у Вологих лісах Африки
- 3) у Вологих лісах Південної Америки*
- 4) у Вологих лісах Південної Азії

Де ще крім вологих лісів Амазонки трапляються яскраво-зелені, яскраво-червоні і блакитні квакші?

- 1) у вологих лісах Африки
- 2) у вологих лісах Австралії
- 3) у вологих лісах Океанії
- 4) у тропічних лісах Південної Азії*

Виберіть зону, де відсутня регулярна періодичність у розвитку дерев:

- 1) савани
- 2) вологі екваторіальні ліси*
- 3) пустелі
- 4) субтропічні ліси

Виберіть в яких районах материків, і як саме поширені вічнозелені екваторіальні ліси:

- 1) поблизу екватора на усіх материках
- 2) у Південній півкулі
- 3) поблизу екватора у вигляді переривчастої стрічки*

Яку назву мають вологі вічнозелені екваторіальні і тропічні ліси Африки?

- 1) сельва
- 2) гілея*
- 3) скреб
- 4) міомба

Виберіть назву вологих вічнозелених екваторіальних лісів у басейні Амазонки:

- 1) сельва*
- 2) гілея
- 3) скреб
- 4) міомба

Де поширені гігантські фікуси?

- 1) Північна Америка
- 2) Південна Америка
- 3) Австралія
- 4) Індонезія*

Оберіть в яких саванах поширені гієни і шакали:

- 1) Південної Азії*
- 2) Австралії
- 3) Африки
- 4) Південної Америки

Де у мешкає хижий птах гарпія-мавпоїд (*Pithecophaga jefferyi*), який перебираючи харчами, живиться ще й лінивцями, опосумами і птахами?

- 1) у вологих лісах Африки
- 2) Австралії
- 3) Філіпінських островів*
- 4) Південної Америки

Для збереження вологи дерева напіввічнозеленого тропічного лісу мають такі пристосування:

- 1) складні листки
- 2) перисті листки
- 3) мікрофільність (дрібнолистість)*
- 4) всі відповіді вірні

Для напіввічнозелених і листопадних тропічних лісів характерним є:

- 1) цілорічна вегетація, квітання і дозрівання плодів

- 2) температура повітря і кількість опадів змінюються упродовж року
- 3) тривалий посушливий період*
- 4) усі відповіді правильні

Для тропічного поясу характерні:

- 1) вічнозелені сезонні тропічні ліси
- 2) напіввічнозелені та дощозелені тропічні ліси
- 3) вологі і сухі листопадні ліси
- 4) усі відповіді правильні*

Для яких з названих регіонів вологих лісів характерні гіббони і орангутанги?

- 1) Африканських
- 2) Австралійських
- 3) Південноамериканських
- 4) Південноазійських*

Виберіть для яких з перелічених тварин характерним є облігатний симбіоз:

- 1) дощових черв'яків
- 2) ківсяків
- 3) термітів*
- 4) жуків

Для якої природної зони характерне найменше видове багатство?

- 1) тайги
- 2) піщаних пустель
- 3) арктичної тундри*
- 4) лісотундри

Гризуні туко-туко (*Ctenomys*) живуть в степах?

- 1) Північної Америки
- 2) Африки
- 3) Австралії
- 4) Південної Америки*

Яку назву має домінуюча група хижаків вологих екваторіальних лісів?

- 1) птахи-гарпії
- 2) великі змії
- 3) леопарди і ягуари
- 4) мурахи*

Визначте групу сумчастих хижаків:

- 1) сумчастий ведмідь коала, опосуми-медоїди
- 2) лаячі сумчасті, сумчасті летяги
- 3) сумчасті кроти, сумчасті мурахоїди
- 4) сумчасті миші, тушканчики, пацюки, тасманійський сумчастий диявол*

Оберіть птахів-хижаків, що характерні для степів Євразії?

- 1) степовий орел
- 2) лунь
- 3) канюк
- 4) всі відповіді вірні*

Де найбільш яскраво виражена зміна аспектів біоценозів:

- 1) екваторіальному лісі
- 2) мішаному лісі
- 3) лучних степах*
- 4) листяному лісі

У вологому лісі якого континенту найбільш часто зустрічаються хамелеони?:

- 1) Південної Америки
- 2) Африки*
- 3) Австралії
- 4) Південної Азії

Виберіть, де живе коала (*Phascolarctos cinereus*) – символ країни і материка:

- 1) у Південній Америці
- 2) в Австралії*
- 3) в Африці
- 4) у Південній Азії

Коли наземні тварини змінюють своє ярусне положення?

- 1) упродовж доби
- 2) упродовж року
- 3) упродовж життя
- 4) усі відповіді вірні*

Колоніальний спосіб життя (іноді до кількох тисяч особин) гризунів є найбільш характерним для?

- 1) степу
- 2) прерії
- 3) пампи
- 4) всі відповіді вірні*

Корінні мешканці певної місцевості мають назву:

- 1) аборигени*
- 2) автохори
- 3) автохтони
- 4) ефемери

Оберіть для яких саван характерні леви і гепарди:

- 1) Австралії
- 2) Південної Азії
- 3) Африки*
- 4) усі відповіді вірні

Яку назву має між'ярусна рослина гілеї?

- 1) араукарій
- 2) бамбук
- 3) ліана*
- 4) папороть

Між'ярусні рослини характерні для такого біому:

- 1) субтропічного лісу
- 2) рідколісся
- 3) бореального лісу
- 4) екваторіального лісу*

На території якого регіону поширені прерії?

- 1) Південної Америки*
- 2) Африки
- 3) Північної Америки
- 4) Австралії*

Виберіть на якому материку лише у низькотравному степу поширені бізонова трава і трава грама:

- 1) у Південній Америці
- 2) у Євразії
- 3) в Австралії
- 4) у Північній Америці*

На якому з материків поширений класичний тип саван?

- 1) Північній Америці
- 2) Південній Америці
- 3) Австралії
- 4) Африці*

Виберіть на якому з материків поширені листопадні тропічні ліси:

- 1) Південна Америка
- 2) Африка
- 3) Південна Азія
- 4) Всі відповіді вірні*

Назвіть групу рослин які мають назву «між'ярусні»:

- 1) ліани
- 2) епіфіти
- 3) напівепіфіти
- 4) всі відповіді вірні*

Найбільш характерними представниками ксерофільних рослин степу є:

- 1) ефемери
- 2) ефемероїди
- 3) групи чагарників
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть назву субтропічних степів у Південній Америці:

- 1) пампа*
- 2) кампос
- 3) прерія
- 4) пуна

Яку назву мають однорічні рослини з коротким періодом розвитку?

- 1) ендеми
- 2) ефемери*
- 3) ефемероїди
- 4) екзоти

У яких лісах ростуть окремі дерева, що мають солевидільні залози на листях:

- 1) у сухих листопадних тропічних лісах
- 2) у тропічному рідколіссі
- 3) тропічних вологих листопадних лісах
- 4) мангрових лісах*

Де видове багатство родини *Orchidaceae* є найбільшим?

- 1) В Південній Америці*
- 2) В Австралії
- 3) Полінезії

Основною рослиною західних частин узбережжя Південної Америки і Африки є:

- 1) ризофора мангле
- 2) авіценія блискуча

- 3) малункулярія китицеподібна
- 4) всі відповіді вірні*

Виділіть головну групу тварин, що виконують роль переробки рослинного опаду:

- 1) двокрилі жуки
- 2) багато видів тлі, хіноїдів
- 3) личинки ківсяків і самі ківсяки
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть тип лісу під час посушливого періоду з якого мігрують такі комахи: саранові, птахи, рукокрилі:

- 1) тропічні напіввічнозелені дощові ліси
- 2) тропічне рідколісся*
- 3) тропічні сухі листопадні ліси
- 4) тропічні вологі листопадні ліси

Підземний ярус населення тварин найбільш яскраво виражений в угрупованнях?

- 1) пампи
- 2) степу
- 3) прерії
- 4) всі відповіді вірні*

Полин (*Artemisia*) є невід'ємною частиною степів на материку:

- 1) Південній Америці
- 2) Євразії
- 3) Австралії
- 4) Всі відповіді вірні*

Савани цього материка відрізняються від інших наявністю вічнозелених евкаліптів і акацій, трав'янистих дерев з родини лілійних:

- 1) Африка
- 2) Австралія*
- 3) Євразія

4) Південна Америка

В якій зоні густота населення термітів, кількість і розміри їх наземних споруд досягають максимальних величин?

- 1) тропічне рідколісся
- 2) тропічні сухі листопадні ліси
- 3) савани*
- 4) всі відповіді вірні

Яку назву мають світлі низькорослі ліси у Південній Америці:

- 1) сельва
- 2) гілея
- 3) скреб
- 4) міомба*

Степи Північної Америки називають:

- 1) пампа
- 2) кампос
- 3) прерія*
- 4) пуна

Яку назву має сухий листопадний ліс на Сході Бразилії?

- 1) каатинга*
- 2) міомбо
- 3) ша-дахат
- 4) ша

Багаторічні злаки: слонова трава, андропогон, імперата, щучий хвіст, поширені в савані тільки для такого материка:

- 1) Африка*
- 2) Південна Америка
- 3) Північна Америка
- 4) Євразія

Типові дерева півдня Південної Америки (Гран-Чако) мають назву:

- 1) сейба
- 2) кактуси
- 3) акація
- 4) кебрачо*

Оберіть типову рослину для пустель Мексики:

- 1) сейба
- 2) кактуси*
- 3) акація
- 4) кебрачо

Виберіть ознаку склерофітів:

- 1) наявність корку або пробки на стовбурах
- 2) початок галуження на незначній висоті
- 3) широка крона
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть в якій із формацій лісів окремі корені дерев ростуть не донизу, а в гору?

- 1) вологі вічнозелені екваторіальні ліси
- 2) тропічні вологі вічнозелені ліси
- 3) тропічні напіввічнозелені ліси
- 4) мангрові ліси*

Оберіть у яких саванах поширені злаки: аланг-аланг, зика, цукрова тростина, з дерев – бобові, салове дерево, різні акації?

- 1) Південна Америка
- 2) Південно-Східна Азія*
- 3) Африка
- 4) Австралія

Виберіть, який біом не має вузькоспеціалізованих деревних тварин:

- 1) тропічні сухі листопадні ліси
- 2) тропічне рідколісся
- 3) савани*
- 4) всі відповіді вірні

Тропічні трав'янисті формації поділяють на:

- 1) кампінос, кампос-лімпос
- 2) лянос, кампос-серадос
- 3) серадос
- 4) усі відповіді правильні*

У вологих лісах якого з материків живе жаба-чемпіон, яка стрибає у довжину на 12 м.

Це вологі ліси:

- 1) Південної Америки*
- 2) Африки
- 3) Південної Азії
- 4) Австралії

Оберіть, які типи формацій виділяють у межах вічнозеленого екваторіально-тропічного поясу:

- 1) вічнозелені екваторіальні і тропічні дощові ліси
- 2) тропічні трав'янисті формації
- 3) сезонні тропічні ліси (напівлистопадні і листопадні)
- 4) усі відповіді правильні*

Виберіть у якому з біомів у певний період високі дерева скидають листя а епіфіти припиняють життєдіяльність?

- 1) у тропічному вічнозеленому
- 2) у субтропічному
- 3) листопадному тропічному лісі*
- 4) листопадному лісі помірного поясу

У якому з біомів формуються червоні, жовто-червоні і жовті ґрунти?

- 1) широколистяних лісів
- 2) вологих екваторіальних і тропічних лісів*
- 3) саванах
- 4) пустелях

Виберіть у якому з районів мангрові зарості досягли максимального розвитку?

- 1) Індонезії
- 2) Новій Гвінеї
- 3) Філіпінах і островах Океанії
- 4) Всі відповіді вірні*

Виберіть центр різноманіття обхідних рослин:

- 1) в Південній Америці
- 2) в Австралії*
- 3) в Південній Азії
- 4) в Південній Африці

Яку назву мають ліси, що розвиваються при 800-1000мм. річної суми опадів, мають яскраво виражене ксеноморфне обличчя, мають спрощену структуру, епіфіти і ліани майже відсутні?

- 1) тропічні напіввічнозелені дощові ліси
- 2) тропічне рідколісся
- 3) тропічні сухі листопадні ліси*
- 4) тропічні вологі листопадні ліси

Оберіть, яка життєва форма рослин утворює ярусність у лісі?

- 1) дерева
- 2) чагарники
- 3) трава, мохи, лишайники
- 4) усі відповіді вірні*

Оберіть, що найбільш характерно є для рослин вічнозелених вологих екваторіальних рослин?

- 1) недостатній розвиток механічної тканини
- 2) відсутність пристосувань проти зав'ядання
- 3) відсутність пристосування проти швидкої втрати води
- 4) всі відповіді вірні*

Яка найбільш характерна риса гіротермічного режиму вічнозелених екваторіальних лісів?

- 1) цілорічне достатнє зволоження велика кількість опадів
- 2) цілорічні рівні високі температури повітря і достатнє зволоження*
- 3) високі температури повітря

Який біом з перелічених має від 200 до 300 видів рослин на 1 га. лісу?

- 1) тропічний
- 2) субтропічний
- 3) екваторіальний*
- 4) арктичний

Який біом формують такі природні чинники: опадів у середньому до 800 мм., високі температури повітря упродовж року, різка сезонність зволоження?

- 1) вологі листопадні ліси
- 2) сухі листопадні ліси
- 3) тропічне рідколісся
- 4) тропічні трав'янисті формації*

Який біом характеризується переважаючим фанерофітів

(понад 90%) і багатством сапрофітів?

- 1) екваторіальний*
- 2) тропічний
- 3) субтропічний
- 4) неморальний

Який вид гризунів-норників є найбільш характерним для степових угруповань?

- 1) сурок або байбак
- 2) ховрах
- 3) лучна собачка
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть вид їжі який вживають терміти?

- 1) рослинний опад, гілки
- 2) екскременти тварин
- 3) деревину живих рослин
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть, представники якого роду флори є найбільш поширеним у степу?

- 1) *Festuca*
- 2) *Koeleria*
- 3) *Stipa*
- 4) Всі відповіді вірні*

Який з підземних ярусів рослин є характерним для степових фітоценозів?

- 1) Коріння однорічних трав, бульб і цибулин
- 2) Коріння злаків
- 3) Стрижнево-кореневі, трав'янисті та чагарникові рослини
- 4) Всі відповіді вірні*

Який з регіонів займають біоми вологих екваторіальних і тропічних лісів?

- 1) Басейн Амазонки в Південній Америці

- 2) Узбережжя і острови Гвінейської затоки і басейн р.Конго в Африці
- 3) Південно-Східну Азію з Малакським півостровом
- 4) Всі відповіді вірні*

Яким з видів підземних частин рослин живляться гризуни-ризофаги?

- 1) цибулинами
- 2) кореневищами
- 3) бульбами
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть які групи тварин найбільш характерні для сухого листопадного лісу:

- 1) терміти, нематоди, кільчасті черви, кліщі, таргани, ківсяки
- 2) саранові, зерноїди, плодової дні птахи, гризуни
- 3) мурашки, хижі жуки, пауки, комахоїдні птахи, дрібні хижі звірі
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть які савани характерні для Амазонії?

- 1) Льянос, кампос, серадос
- 2) Кампінос, кампос, лімпос*
- 3) Всі відповіді вірні

Виберіть які трав'янисті формації характерні для помірних широт?

- 1) степи і пушти
- 2) прерії
- 3) пампи, пампаси
- 4) усі відповіді правильні*

Високі густі непрохідні зарості Середземномор'я називаються:

- 1) пампа
- 2) кампос

- 3) маквіс*
- 4) гариса

Яким чинником контролюється динаміка пустельних угруповань?

- 1) зволоженням
- 2) кількістю атмосферних опадів
- 3) розподілом атмосферних опадів упродовж року
- 4) усі відповіді вірні*

Який хижак є характерним для прерій?

- 1) койот
- 2) чорноногий тхір
- 3) довгохвоста ласка
- 4) всі відповіді вірні*

Для пустель характерними є:

- 1) ефемери і ефемероїди*
- 2) чагарники
- 3) розріджена полиново-злакова рослинність
- 4) рослини-суккуленти

Які рослини трапляються у Середземномор'ї?

- 1) верес
- 2) суничне дерево
- 3) ладанник
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть які рослини відносять до сукулентів?

- 1) молочайні
- 2) кактуси
- 3) агави і алоє
- 4) усі відповіді вірні*

За типом ґрунтів пустелі поділяють на:

- 1) Кам'янисті (гамади)
- 2) Солончакові (шоти) і глинясті

- 3) Піщані і піщано-щебнисті
- 4) Усі відповіді правильні*

За походженням пустелі розрізняють

- 1) Акумулятивні
- 2) Денудаційні
- 3) Високігорні
- 4) Пенеплезовані
- 5) Усі відповіді правильні*

Виберіть за рахунок яких з перерахованих дій ксерофітна і гіперксерофітна рослинність спроможна вижити в пустелі

- 1) За рахунок редукції листя і мікрофілії
- 2) Втрати асимілюючих органів із збільшенням посухи повітря і ґрунту
- 3) Зміни великого листя першої генерації на дрібні-другої генерації
- 4) Усі відповіді вірні*

Виберіть назву невисоких жорстколистих чагарників Австралії:

- 1) сельва
- 2) гілея
- 3) скреб*
- 4) міомба

Виберіть материк, де найбільш поширені жорстколисті ліси?

- 1) Африка
- 2) Південна Америка
- 3) Євразія
- 4) Австралія*

Виберіть адаптації, притаманні для мешканців пустель:

- 1) до пересування по піску
- 2) до економії вологі

- 3) до перегрівання
- 4) усі відповіді правильні*

Яким чинником сформовані морфо-фізіологічні адаптації рослин до аридних умов?

- 1) дефіцитом вологи
- 2) бідністю ґрунтів і їх засоленістю
- 3) високими температурами повітря
- 4) усі відповіді вірні*

Морфо-фізіологічною адаптацією пустельних тварин до економії вологи є?

- 1) структура шкіряного покриву
- 2) забарвлення
- 3) накопичення жиру в деяких органах тіла
- 4) всі відповіді вірні*

На якому материкі найбільш поширені формації подібні маквісу?

- 1) Південній Америці
- 2) Африці
- 3) Північній Америці
- 4) Австралії*

Виберіть найголовніший чинник розвитку пустельних біомів:

- 1) різке переважаюче випаровування над атмосферними опадами
- 2) сухість повітря
- 3) інтенсивна сонячна радіація
- 4) усі відповіді вірні*

Виберіть, яка з адаптацій до життя в пустелі є у тварин?

- 1) розрідженість, розподілення по території
- 2) мозаїчність розподілення по території

- 3) наявність тривалого періоду спокою (анабіоз, сплячка)
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть основні типи зональної рослинності субтропіків:

- 1) вологі вічнозелені субтропічні ліси
- 2) твердолистяні вічнозелені сухі ліси і чагарникові зарості*
- 3) листопадні ліси*
- 4) усі відповіді правильні

Своєрідні сукулентні формації найбільш характерні для:

- 1) тропічного поясу*
- 2) помірною поясу
- 3) екваторіального поясу
- 4) субтропічного поясу*

Яка ознака характерна для субтропічних жорстолистяних лісів?

- 1) ліси досить світлі
- 2) добре розвинений ярус чагарників
- 3) наявність геофітів
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть які з тварин пустель, ховаючись від прямої інсоляції, проводять усе життя під землею?

- 1) Терміти
- 2) Мокриці
- 3) Лялечки багатьох комах
- 4) Всі відповіді вірні*

Виберіть які рослини характерні вічнозеленому субтропічному лісу Європи?

- 1) лавр канарський, дуби вічнозелені, кедр атласький*
- 2) камелія, падуб, пальми
- 3) вічнозелений бук, чилійська араукарія
- 4) секвойя вічнозелена, тсуга

ТЕМА 4. ПОМІРНА ЗОНА

З чим пов'язано багатство видового складу рослин і тварин неморальних лісів:

- 1) З обширністю території, де розвиваються дані екосистеми
- 2) З залишками поширених з початку палеогену угруповань з листопадних і хвойних порід
- 3) Зі змінами клімату у палеоген-неогеновий час
- 4) Усі відповіді правильні*

Біом бореальних лісів характеризується такими ознаками:

- 1) низькими температурами повітря і великою зволоженістю

- 2) суворим кліматом, малою кількістю опадів
- 3) поширенням багаторічної мерзлоти
- 4) усі відповіді правильні*

В якому з біомів особливу групу комах-фітофагів утворюють види, які смокчуть сік (цикади, листоблішки, клопи)?

- 1) Бореальний ліс
- 2) Неморальний ліс*
- 3) Вологий листопадний тропічний ліс
- 4) Вологий вічнозелений тропічний ліс

В якій з частин світу специфіка лісів визначається вражаючим видовим багатством дерев, чагарників і трав найдавніших родів?

- 1) Європі
- 2) Північній Америці
- 3) Азії*
- 4) Південній Америці

Виберіть для трав'янистих формацій помірних широт характерну рису тваринного населення:

- 1) Чітко виділені дві рівноправні групи: мешканців поверхні і шорників
- 2) Переважно трав'яні і хижаки
- 3) Звичайна еврифагія і сплячка
- 4) Усі відповіді правильні*

Виберіть птахів – фітофагів хвойного лісу, які живляться ягодами, бруньками, листям, дрібними безхребетними:

- 1) звичайний і кам'яний глухар, рябчик
- 2) далекосхідна і канадська дикуна
- 3) тетеревині*
- 4) всі відповіді вірні

Встановіть найбільш важливий чинник впливу на рослинність у помірному поясі:

- 1) Вологість клімату
- 2) Вологість і частково тепло*
- 3) Вологість і тепло
- 4) Виключно тепло

Грунтовий ярус якого біому населяють численні личинки жуків-щелкунів, пластинчастовусих і травневих жуків?

- 1) Субтропічних вологих лісів

- 2) Трав'янистих-формацій
- 3) Неморальних лісів*
- 4) Заростів маквіс Середземномор'я

Виберіть територію поширення біому бореальних лісів:

- 1) В субтропічному поясі Північної і Південної півкулі
- 2) В холодному поясі Північної і Південної півкулі
- 3) В помірному поясі Південної півкулі
- 4) Виключно в помірному поясі Північної півкулі*

Для надземного ярусу хвойного лісу характерні такі дрібні хребетні зоофаги

- 1) бурі жаби, сибірський тритон-кутозуб
- 2) живородяча ящірка
- 3) звичайна гадюка
- 4) всі відповіді вірні*

Для яких з тварин кормовим ресурсом є насіння хвойних дерев?

- 1) птахів
- 2) гризунів
- 3) хижаків
- 4) всі відповіді вірні*

Для якого лісу характерним є такий підріст: калина, шипшина, смородина?

- 1) темнохвойного
- 2) світлохвойного *
- 3) широколистяного *
- 4) мішаного

Для якої частини зони хвойних лісів характерними є ялина чорна і біла, модрина, веймутова

сосна і домішки берези паперової?

- 1) Райони Північної Європи
- 2) Тихоокеанська частина Північноамериканської області*
- 3) Далекосхідна частина
- 4) Центральна частина Євразії

Виберіть з переліку тварину, яка живиться зайцями, мишами, птахами, зрідка нападає на молодих лосів і оленів:

- 1) ведмідь
- 2) росомаха
- 3) рись*
- 4) вовк

Назвіть види дерев, які переважають у світлохвойному лісі:

- 1) сосна звичайна, сибірська, біла піхта
- 2) модрина сибірська і дагурська
- 3) дугласія (псевдотсуга)
- 4) всі відповіді вірні*

Назвіть види дерев, які переважають у темнохвойному лісі:

- 1) ялина сибірська, піхта
- 2) тсуга
- 3) сибірська кедрова сосна
- 4) всі відповіді вірні*

Назвіть характерну рису притаманну тваринам бореального лісу:

- 1) видова бідність
- 2) мало стадних тварин
- 3) мало землерийв
- 4) всі відповіді вірні*

Найбільш яскраві сезонні зміни характерні для таких біомів:

- 1) мішаного лісу
- 2) екваторіального лісу
- 3) листяного лісу*
- 4) хвойного лісу

Неморальні ліси – це ліси:

- 1) мезофільного типу
- 2) олігодомінантні
- 3) ліси з наявністю весняних ефемероїдів
- 4) усі відповіді правильні*

Неморальні ліси відзначаються:

- 1) бідністю видового складу рослин
- 2) бідністю видового складу тварин
- 3) багатством видового складу рослин і тварин*
- 4) усі відповіді правильні

Партнерські відносини між двома видами живих істот називаються:

- 1) кауфлорія
- 2) симбіоз*
- 3) автогамія
- 4) анемофілія

Симбіоз коріння дерев з грибами, що розкладають органічні речовини, називають

- 1) мікориза*
- 2) сукцесія
- 3) еврифагія
- 4) відповідь відсутня

Виберіть для якого біому характерні такі природні умови: короткий вегетативний період, холодна зима, прохолодне літо:

- 1) бореальних лісів*
- 2) неморальних лісів
- 3) широколистяних лісів

4) мішаних лісів

Такі птахи-міофаги як яструбина сова, яструб – тетерев'ятник характерні для:

- 1) Північно- Американської тайги
- 2) Сибірської тайги
- 3) Для тайги обох півкуль*
- 4) Європейської тайги

У якому з лісів живе благородний олень під різними назвами- марал, вапіті?

- 1) хвойному
- 2) середземноморському
- 3) мішаному
- 4) широколистяному*

Фітофаги-гризуни – лісова руда полівка, лісова і жовтогорла миші характерні для?

- 1) Хвойних лісів
- 2) Середземноморських лісів
- 3) Мішаних лісів
- 4) Широколистяних лісів*

Характерними рисами неморальних лісів є:

- 1) олігодомінантність
- 2) багатоярусність
- 3) відсутність однорічних трав
- 4) усі відповіді правильні*

Характерними рисами тваринного населення неморальних лісів є:

- 1) Багатство видового складу
- 2) Багатство і численність ґрунтово-підстилкових безхребетних
- 3) Чітка сезонна динаміка активності й розміщення тварин
- 4) Усі відповіді правильні*

Хвоя з яких видів рослин вживається сибірським коконопрядом:

- 1) хвоя піхти, ялини
- 2) кедрової сосни
- 3) модрини
- 4) всі відповіді вірні*

Який з чинників забезпечує повний спектр тваринного розселення біому широколистяних лісів?

- 1) Ярусна структура з майже зігнутим пологом
- 2) Досить потужний шар підстилки
- 3) Потужний гумусовий горизонт
- 4) Всі відповіді вірні*

Виберіть який тип лісу є характерним для зони широколистяних лісів помірного поясу?

- 1) монодомінантний
- 2) олігодомінаційний
- 3) полідомінантний
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть, які з жуків живляться не тільки нектаром квіток, а й їх пилком?

- 1) хрущі
- 2) довгоносиники
- 3) вусачі
- 4) всі відповіді вірні*

Які з комахоїдних птахів прилітають на гніздування у хвойний ліс?

- 1) Корольки, піщухи, повзики
- 2) Дятли, синиці
- 3) Дрозди, горихвістки, славки, комишевки*
- 4) Всі відповіді вірні

Які з птахів хвойного лісу характерні для зимового періоду?

- 1) Дрозди, горихвістки,
- 2) славки
- 3) Корольки, повзики
- 4) Всі відповіді вірні*

Які з тварин відіграють головну роль у ґрунтово-підстилковому ярусі хвойного лісу?

- 1) Дощові чер'яки, круглі черви – нематоди
- 2) Личинки комах та первиннобезкрилі – колемболи
- 3) Панцерні кліщі - орібатіди
- 4) Всі відповіді вірні*

Які з тварин під час маловрожайних років відкочовують в інші місця?

- 1) білки
- 2) кедрівки
- 3) клести

4) всі відповіді вірні*

Які з тварин під час маловрожайних років значно знижують свою чисельність?

- 1) білки
- 2) кедрівки
- 3) лісові полівки, оленячі хом'яки, зайці*
- 4) всі відповіді вірні

Які з тварин хвойного лісу живляться насінням хвойних дерев, ягодами, грибами, бруньками дерев, зрідка комахами?

- 1) американський строкатий і малий бурундуки
- 2) сибірський строкатий і малий бурундуки
- 3) звичайна і червона американська білки
- 4) всі відповіді вірні*

ТЕМА 5. ХОЛОДНИЙ ПОЯС

Альпійське середовище характеризується:

- 1) Нетривалим сніговим покривом
- 2) Високим атмосферним тиском
- 3) Високою хмарністю і відсутністю добової динаміки температур
- 4) Усі відповіді неправильні*

В якій тундрі домінують угруповання берізки - єрника, мохи, лишайники, чагарники?

- 1) субарктичній*
- 2) арктичній
- 3) високоарктичній

В якій формі рельєфу простежується неповний спектр висотних поясів?

- 1) На плоскогір'ях
- 2) На плато
- 3) На дрібносопковиках
- 4) Всі відповіді вірні*

Виберіть з областей голарктичного царства найбільш багату ендеміками

- 1) Хуан-Фернандеська
- 2) Новозеландська
- 3) Чилійсько-Патагонська*
- 4) Область субантарктичних островів

Виділіть хижака, який у тундрі полює на північних оленів, гризунів?

- 1) песець
- 2) білий ведмідь
- 3) полярний вовк*
- 4) всі відповіді вірні

Для пустищ Субантарктики характерно:

- 1) відсутність трав'яних подушок
- 2) відсутність папоротей, плаунів і лишайників
- 3) наявність чагарників і чагарничків
- 4) усі відповіді неправильні*

Для якої зони характерним є специфічний полярно-пустельний тип рослинності з переважанням лишайників і мохів:

- 1) полярних пустель*
- 2) тундри
- 3) лісотундри
- 4) приполярних пустель

Для якого типу тундри характерні ураганні вітри, висока вологість і позитивні середньорічні температури повітря, які формують трав'яні подушки (до 1 м.), є лишайники, плауни і папороті

- 1) високоарктична
- 2) субарктична
- 3) субантарктична*
- 4) арктична

Для якого з біомів в горизонтальній будові характерна мозаїчність і мікроценози?

- 1) зони тундри*
- 2) світлохвойній тайзі
- 3) темнохвойній тайзі
- 4) лісотундри

Кріогенний рельєф формується в умовах:

- 1) Північно – Американської тайги
- 2) Європейської тайги
- 3) Сибірської тайги
- 4) Біому тундри*

Нагір'я пуна в Андах, сирти Тянь-Шаню і Паміру характеризуються:

- 1) наявністю подушкоподібних життєвих форм із різних таксонів
- 2) наявністю сукулентів
- 3) низькорослих дерновинних злаків
- 4) усі відповіді правильні*

Назвіть головний ландшафт індійської пуни:

- 1) Високогірні степи з дерновинними злаками
- 2) Подушкоподібна рослинність
- 3) Високогірні засолені пустелі
- 4) Всі відповіді вірні*

Назвіть групу тварин, які живуть у ґрунтово-підстилковому ярусі тундри

- 1) дуже дрібні круглі черв'яки – нематоди і дрібні черв'яки енхитреєди
- 2) дощові черв'яки (довжиною до 30 см), мікроартроподні
- 3) панцирні кліщі (арібатида),
- 4) всі відповіді вірні*

Назвіть тварин, які залишаються за зиму в тундрі

- 1) лемінги, деякі полівки, сурки, хом'яки
- 2) зайці-біляки, північні олені, песці, вовки
- 3) білі і тундрові куріпки, полярні сови
- 4) всі відповіді вірні*

Не дивлячись на дуже коротке літо і холодну сніжну зиму в цій зоні з багаторічною мерзлотою ростуть такі рослини – мак полярний, жовтець сірчаний, верба карликова. Це зона

- 1) полярних пустель*
- 2) тундри
- 3) лісотундри
- 4) приполярних пустель

Не дивлячись на коротке і холодне літо в цій зоні поширені вічнозелені чагарники: куріпкова трава, лохина, морошка, брусниця, чорниця. Це зона:

- 1) лісотундри
- 2) тундри*
- 3) приполярної пустелі
- 4) гірської тундри

Північний олень-карібу характерний для:

- 1) Північно - Американської тундри*
- 2) Європейської тундри
- 3) Сибірської тундри
- 4) Гірської кам'янистої тундри Сибіру

Специфічність рослинного і тваринного світу високогір'їв зумовлюють такі чинники:

- 1) інтенсивність сонячного випромінювання, але мікротермним кліматом
- 2) значна добова динаміка температури повітря і знижений атмосферний тиск
- 3) тривалий сніговий покрив і своєрідне ґрунтоутворення
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть спільні риси приполярних регіонів – тундри пустощі:

- 1) Невисоке видове різноманіття
- 2) Скороченість ланцюгів живлення
- 3) Великі періодичні флуктуації чисельності
- 4) Усі відповіді правильні*

Такі кліматичні чинники: короткий і прохолодний вегетаційний період, низька температура ґрунту, висока вологість повітря, характерні для:

- 1) Північно – Американської тайги
- 2) Європейської тайги
- 3) Сибірської тайги
- 4) Біому тундри*

Тваринне населення циркумполярних зон характеризується:

- 1) Переважанням колоніальних видів птахів
- 2) Переважанням ссавців, пов'язаних з морем

- 3) Незначною кількістю птахів, не пов'язаних з морем
- 4) Усі відповіді правильні*

Хто з птахів хижаків тундри переважно живиться лемінгами і мишами полівками?

- 1) Довгохвостий поморник
- 2) Канюк земляк
- 3) Біла і полярна сова
- 4) Усі відповіді вірні*

Чим характеризується тваринний світ високогір'я?

- 1) Перебувають тільки евритермні форми*
- 2) Відсутність адаптації тварин до гіпоксії
- 3) Наявністю швидко літаючих комах
- 4) Відсутністю меланізму

Чому у субальпійському поясі високогір'їв утворюються торф'янисті ґрунти?

- 1) Вплив невисоких температур
- 2) Затримка процесів розкладу органічної речовини
- 3) Накопичення грубого гумусу
- 4) Усі відповіді вірні*

Який з видів поведінки тварин переважає в умовах сніжної і морозної зими в хвойних лісах?

- 1) Впадають в стан анабіозу
- 2) Впадають у сплячку, або зимового сну
- 3) Відкочовують на зимовий період за межі тайги
- 4) Усі відповіді вірні*

Який основний чинник беруть за основу виділення висотних поясів?

- 1) Геолого-геоморфологічний
- 2) Кліматичний
- 3) Ландшафтно-господарський
- 4) Усі відповіді вірні*

Який чинник визначає адаптаційні можливості існування організмів у високогірних районах?

- 1) Вплив УФП на біотичні компоненти екосистем
- 2) Вплив УФП на фізіологічні адаптації екосистем
- 3) Вплив УФП на біохімічні процеси в організмах
- 4) Усі відповіді вірні*

Який чинник у високогір'ях з достатнім зволоженням призводить до фізіологічного висихання?

- 1) Низький тиск атмосфери
- 2) Низька температура повітря
- 3) Пануючі сильні вітри
- 4) *Усі відповіді вірні

Якими специфічними умовами середовища характеризуються високогір'я:

- 1) Сильною сонячною радіацією
- 2) Значним сніговим покривом
- 3) Сильними вітрами
- 4) Усі відповіді правильні*

Які з тварин в умовах високогір'я схильні до меланізму?

- 1) плазуни
- 2) метелики
- 3) жуки
- 4) всі відповіді вірні*

Які особливості характерні для тваринного світу високогір'їв:

- 1) наявністю птахів-падальників
- 2) схильністю до меланізму

3) живородністю нечисленних плазунів

4) Усі відповіді правильні*

ТЕМА 6. БІОФЛОТИЧНІ ЦАРСТВА СУХОДОЛУ І ОКЕАНІВ

В якій з 7 підобластей Голарктичної області водяться дивовижні птахи – лучний і степовий тетереви?

- 1) Центральноазійська і Східноазійська
- 2) Середземноморська і Санорська
- 3) Капська*
- 4) Арктична і євро-сибірська

- 1) Особливостей мезорельєфу
- 2) Особливостей ґрунтів
- 3) Особливостей мікроклімату
- 4) Всі відповіді вірні*

В якій з під областей Орієнтальської (Індо-Малайської) області є предки домашніх курей?

- 1) Індійська*
- 2) Малайська
- 3) Полінезійська
- 4) Гавайська

Дрібні рослини, що входять до складу планктону називають

- 1) нектон
- 2) фітопланктон*
- 3) зоопланктон
- 4) організми, що живуть на дні океану

Визначте найбільш насичену фауною підобласть в неотропічній області

- 1) Чилійська підобласть
- 2) Центрально-американська підобласть
- 3) Бразильська підобласть*
- 4) Антільська підобласть

Ефіопська фауністична область виключно багата видами, але ендеміками найбільш багата одна її під область

- 1) Конголезька
- 2) Суданська
- 3) Капська
- 4) Мадагаскарська*

Від якого чинника залежить диференціація гірської біоти?

- 1) Макроекспозиційністю схилів
- 2) Складом гірських порід і ґрунтів
- 3) Мезокліматичними особливостями
- 4) Всі відповіді вірні*

Зона океану, що займає прибережне мілководдя, яка затоплюється під час припливів має назву

- 1) бентос
- 2) літораль*
- 3) абісаль
- 4) планктон

Від якого чинника залежить мозаїчність біоценотичного покриву?

Назвіть головну умову, яка визначає біопродуктивність світового океану:

- 1) динаміка водних мас
- 2) вертикальне перемішування водних мас

- 3) горизонтальне перемішування водних мас
- 4) всі відповіді вірні*

Виберіть з переліку історично наймолодше фауністичне царство

- 1) Арктогея*
- 2) Нотогея
- 3) Неогей
- 4) Палеогей

Назвіть найбільшу за площею флористичну область суходолу:

- 1) Циркум-бореальна*
- 2) Східноазійська (Японо-Китайська)
- 3) Атлантико-Північноамериканська)
- 4) Область скелястих гір

Назвіть область з найдавнішою оригінальною флорою

- 1) Амазонська
- 2) Гвіанська*
- 3) Бразильська
- 4) Андійська

Назвіть природоохоронну територію, для якої передбачений суворий режим охорони:

- 1) заказник
- 2) природний заповідник
- 3) біосферний заповідник *
- 4) національний парк

Найвищою одиницею флористичного районування є

- 1) округ
- 2) провінція
- 3) область
- 4) царство*

Найдавніші таксони біофілоти Орієнтального царства поширені

- 1) в Індійській біофілотичній області
- 2) в Індокитайській біофілотичній області*
- 3) в Тихоокеанській біофілотичній області
- 4) в Малайській біофілотичній області

Найнижчою одиницею флористичного районування є

- 1) округ*
- 2) провінція
- 3) область
- 4) царство

Найпоширенішою рослиною атолів (коралових островів) є:

- 1) кокосова пальма*
- 2) банани
- 3) фінікова пальма
- 4) бамбук

Організми, які живуть у товщі води і переносяться океанічними течіями мають назву:

- 1) нектон
- 2) зоопланктон
- 3) планктон*
- 4) бентос

Острівними екосистемами є:

- 1) острови
- 2) озера
- 3) вершини гір
- 4) усі відповіді вірні*

Сукупність організмів, що населяють дно морських і материкових водойм, має назву

- 1) бенталь
- 2) абісаль
- 3) бентос*
- 4) планктон

Тварини, здатні до швидкого плавання, називаються:

- 1) планктон
- 2) нейстон*
- 3) нектон
- 4) бентос

Виберіть в якій частині Орієнтальної області багата фауна лабіринтових риб, здатних дихати атмосферним повітрям:

- 1) Малайська
- 2) Індійська*
- 3) Полінезійська
- 4) Гавайська

Частина біосфери, де вплив розумової діяльності людини стає основним чинником розвитку

- 1) ноосфера*
- 2) гідросфера
- 3) літосфера
- 4) всі відповіді вірні

Через які чинники формується біофілотичний аспект біогеографії?

- 1) через «кровні» зв'язки різних ділянок суходолу
- 2) через вивчення історії формування складу організмів*
- 3) через аналіз розвитку фаун і флор
- 4) всі відповіді вірні

Яке з фауністичних царств є найбільшим за площею?

- 1) Нотогея
- 2) Неогея
- 3) Палеогея
- 4) Арктогея*

Який з процесів найбільше сприяє збагаченню глибинних вод світового океану киснем

- 1) занурення холодних водних мас
- 2) течії, круговороти води
- 3) сезонні і добові вертикальні перемішування
- 4) всі відповіді вірні*

Який термін означає поняття «угруповання мешканців дна водойм»?

- 1) планктон
- 2) нектон
- 3) бентос*
- 4) нейстон

Яким терміном означають поняття «угруповання організмів поверхневої плівки води»?

- 1) нектон
- 2) планктон
- 3) нейстон*
- 4) бентос

Які групи угруповань організмів утворюють угруповання пелагіалі?

- 1) бентос, нейстон, планктон
- 2) нектон, планктон, бентос
- 3) бентос, нектон, нейстон
- 4) нейстон, нектон, планктон*

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Білоус Л.Ф. Біогеографія. Навчальний посібник. – Київ, 2020. – 260 с.
2. Кукурудза С. І. Біогеографія: Підручник. - Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. - 504 с.
3. Кузьмішина І. Географія рослин. Курс лекцій -Луцьк: Вежа Друк, 2017. – 96 с.
4. Марисова І.В. Біогеографія. Регіональний аспект: Навчальний посібник.-2-ге вид.перероб. і доп. -Суми:ВТД «Університетська книга», 2005.-128 с.
5. Кафанов А.І. , Кудряшов В.А. Морська біогеографія. з: <http://www.knigka.info/getlink/index>.
6. Фельбаба-Клушина Л.М, Комендар В. І. Фітоценологія з основами синфітосозології.– Ужгород: Ужгород. ун-т, 2001. - 212с.
7. Гродзинський Д.М. Біогеографічні аспекти рослинного і тваринного світу України. Київський географічний щорічник. – Випуск 1. – 2002. – С.7-31.

Допоміжна література:

1. Демкова В.В., Скатерна Л.В. Землеробство і ґрунтознавство: навчальний посібник. - К.: Аграрна освіта, 2008. - 179 с. 5. с.
2. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур.120 культур : навч. посіб. / В. В. Лихочвор, В. Ф. Петриченко, П. В. Іващук, О. В. Корнійчук ;[за ред. В. В. Лихочвора, В. Ф. Петриченка]. - Львів: Українські технології, 2010. - 1085, [2] с.
3. Технології виробництва продукції рослинництва: Підручник /Танчик С.П., Дмитришак М.Я., Алімов Д.М., та ін. / За ред.. С.П.Танчика та М.Я. Дмитришака. – К.: Видавничий дім «Слово», 2009.–1000 с.
4. Куземко А. А. Рослинність України. Лучна рослинність. – Київ: Фітосоціоцентр, 2009. – 376 с.
5. Структура високогірних фітоценозів Карпат. Збірник наукових праць /Під заг. ред.. К. А. Малиновського. – Киев: Наук. Думка, 1993. -178 с.
6. Капрусь І. Я. Макрогеографічні тренди таксономічного розмаїття колембол (Collembola).
7. Науковий вісник Ужгородського університету/ Серія Біологія, Випуск 28, 2010: 106–114.

Інформаційні ресурси:

1. Біоми// Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://www.worldwildlife.org/biomes>
2. Біоми України <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/>
3. Василюк О., Ширяєва Д. Заповідники Криму: підсумки двох років анексії.Український тиждень, № 5 (429)5 - 11.02.2016 // Електронний ресурс. - Режим доступу:http://shron2.chtyvo.org.ua/Ukrainskyi_tyzhden/2016_N05_429_Nasha_Stepova_Ellada.pdf

4. Відсоток природоохоронних територій в розрізі екорегіонів (terrestrial ecoregions)<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1470160X1630752X> 258 с.
5. Загальноєвропейська екологічна мережа // Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/the-natura-2000-and-the>
6. Екозони// Електронний ресурс. - Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/biogeographic_realm
7. Екорегіони суші // Електронний ресурс. - Режим доступу:http://wwf.panda.org/about_our_earth/ecoregions/maps/ 4.
8. Міжнародна мережа Біосферних Резерватів // Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://en.unesco.org/biosphere>
9. Морські екорегіони // Електронний ресурс. - Режим доступу:http://wwf.panda.org/about_our_earth/ecoregions/about/habitat_types/selecting_marine_ecoregions/
10. Національна мережа біосферних резерватів ЮНЕСКО в Україні (до 40-річчя Національного комітету України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера») /А.Г. Загородній, П.М. Черінько, Т.В. Полторацька // Вісн. НАН України. —2014. — № 2. — С. 55-66. — Бібліогр.: 11 назв. — укр.
11. Прісноводні екорегіони // Електронний ресурс. - Режим доступу:http://wwf.panda.org/about_our_earth/about_freshwater/freshwater_ecoregions/
12. Смарагдова мережа Європи. Етапи створення Смарагдової мережі // Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://rm.coe.int/the-emerald-network-a-tool-for-the-protection-of-european-natural-habi/168072843d>
13. Смарагдова мережа України // Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://uncg.org.ua/emerald>
14. Структурні елементи природоохоронної мережі Natura 2000 // Електронний ресурс. - Режим доступу:https://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/factsheet_wwf_natura_2000_and_emerald_network.pdf[4].
15. Сторінка новин Міністерства енергетики та захисту довкілля України: «Новим ділянкам Букових пралісів Карпат надано статус Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО» // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://menr.gov.ua/news/31568.html>
16. Удра І.Х. Біогеографічне районування території України // Укр. геогр. журн.. –1997. - №4.
17. Шеляг-Сосонко Ю.Р. Головні риси екомережі України //Розбудова екомережі України – К.: Програма розвитку ООН. Проект «Екомережі», 1999. – 272с.
18. Carpathian // Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecologicalsciences/biosphere-reserves/europe-north-america/ukraine/carpathian/259>

19. Central Asia: Southwest Russia and the Crimean Peninsula on the Black Sea coast // Электронный ресурс. - Режим доступа: <https://www.worldwildlife.org/ecoregions/pa0416>
20. Danube Delta // Электронный ресурс. - Режим доступа: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecologicalsciences/biosphere-reserves/europe-north-america/romaniaukraine/danube-delta/>
21. Danube Delta // Электронный ресурс. - Режим доступа: https://wwf.panda.org/knowledge_hub/where_we_work/black_sea_basin/danube_carpathian/our_solutions/freshwater/danube_river_basin/danube_delta/
22. East Carpathians // Электронный ресурс. - Режим доступа: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecologicalsciences/biosphere-reserves/europe-north-america/polandslovakiaukraine/eastcarpathians/>
23. Eastern Europe: Czech Republic, Poland, Romania, Slovakia, and Ukraine // Электронный ресурс. - Режим доступа: <https://www.worldwildlife.org/ecoregions/pa0504>
24. European-Mediterranean Montane mixed Forests // Электронный ресурс. - Режим доступа: http://www.panda.org/about_wwf/where_we_work/ecoregions/europeanmed_montane_
25. forests.cfm Global 200 // Электронный ресурс. - Режим доступа: <https://www.worldwildlife.org/publications/global-200> Harris SA (1973). "Comments on the Application of the Holdridge System for Classification of World Life Zones as Applied to Costa Rica". *Arctic and Alpine Research*. 5 (3): A187–A191. JSTOR 1550169
26. Olson, D. M., Dinerstein, E., Wikramanayake, E. D., Burgess, N. D., Powell, G. V. N., Underwood, E. C., D'Amico, J. A., Itoua, I., Strand, H. E., Morrison, J. C., Loucks, C. J., Allnutt, T. F., Ricketts, T. H., Kura, Y., Lamoreux, J. F., Wettengel, W. W., Hedao, P., Kassem, K. R. 2001. Terrestrial ecoregions of the world: a new map of life on Earth. *Bioscience* 51(11):933-938
27. Mark d. Spalding, helen e. Fox, gerald r. Allen, nick davidson, zach a. Ferdaña, maxfinlayson, benjamin s. Halpern, miguel a. Jorge, al lombana, sara a. Lourie, kirstend. Martin, edmund mcmanus, jennifer molnar, cheri a. Recchia and james robertson
28. Marine Ecoregions of the World: A Bioregionalization of Coastal and Shelf Areas. –BioScience Published by: Oxford University Press on behalf of the American Institute of Biological Sciences. Vol. 57, No. 7 (July/August 2007), pp. 573-583 (11 pages) Protected areas in the world's ecoregions: How well connected are they? *Ecological Indicators*,. 76, 144–158; Saura et al. (2018). Відсоток природоохоронних територій в розрізі екорегіонів (terrestrial ecoregions) // Электронный ресурс. - Режим доступа: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1470160X1630752X39.SC> // Электронный ресурс. - Режим доступа: <http://www.carpathianconvention.org/the-interim-secretariat-isc.html>

Фельбаба-Клушина Л.М., Гукливська А.В. Збірник тестових завдань з дисципліни «Біогеографія». – Ужгород, 2023. – 36 ст.

Тестові питання
для контролю знань та самостійної роботи
з дисципліни «Біогеографія»

В авторській редакції

**Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Формат 11,39x16,19/16.
Ум.друк.арк. 6,6. Обл.вид.арк. 7,3.
Наклад: 100 прим.**